

PAPER DETAILS

TITLE: Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik Ve Güvenirlik Analizi

AUTHORS: Devrim Vural Yılmaz, Demet Vural Yüzbaşı

PAGES: 67-78

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3968052>

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Journal of Social Sciences

p-ISSN:1300-9702 e-ISSN: 2149-3243

Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik Ve Güvenirlik Analizi

Turkish Adaptation of University Students Social Support Scale: Validity and Reliability Analysis

Devrim VURAL YILMAZ¹ ve Demet VURAL YÜZBAŞI²

¹Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İnsan Kaynakları Yönetimi Bölümü, Isparta, devrimvural@sdu.edu.tr, orcid.org/0000-0002-1177-1666

²Doç. Dr., İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İzmir, demet.vural.yuzbasi@ikcu.edu.tr, orcid.org/0000-0002-6017-0875

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received: 30.05.2024
Kabul/Accepted:
28.10.2024

DOI:

10.18069/firatsbed.1492731

Anahtar Kelimeler

Ölçek uyarlama, sosyal bilimler, sosyal destek, üniversite öğrencileri, yükseköğretim

Keywords

Higher education, scale adaptation, social sciences, social support, university students.

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Blizzard (2020) tarafından geliştirilen Social Support Among Undergraduate Students (SSUS) ölçeğinin Türkçeye uyarlanmasıdır. Araştırmanın örneklemini Süleyman Demirel Üniversitesi'nde öğrenim gören 362 üniversite öğrencisinden (Ort.yaş = 19.52, SS = 1.29) oluşmuştur. Araştırma kapsamında demografik bilgi formu, Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği (Blizzard, 2020) ve Üniversite Uyum Ölçeği'nden (Sevinç Tuhanoğlu ve Gizir, 2019) oluşan veri toplama seti uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sürecinde orijinal ölçekte yer alan üç faktörlü yapı korunduğunda, ölçeğin Türkçe formunun varyansın %66,75'ini açıkladığı görülmüştür. Ölçekte yer alan ilk faktör "arkadaş desteği"; ikinci faktör "aile desteği" ve üçüncü faktör "öğretim elemanlarının desteği" olarak isimlendirilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen uyum değerleri (CFI = .97, RFI = .95, NFI = .95, GFI = .78, AGFI = .74, IFI = .97, RMSEA = .08; RMR = .07; SRMR = .65) de formun kabul edilebilir düzeyde yapısal geçerliliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur. Gerçekleştirilen korelasyon analizlerinde Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği ve Üniversite Uyum Ölçeği arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Sonuç olarak yapılan analizler ölçeğin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini göstermiştir.

ABSTRACT

The aim of this study was to adapt the Social Support Among Undergraduate Students (SSUS) scale developed by Blizzard (2020) into Turkish. The sample of the study consisted of 362 university students ($M_{age} = 19.52$, $SD = 1.29$) studying at Süleyman Demirel University. Within the scope of the study, demographic information form, the SSUS and the University Adjustment Scale (Sevinç Tuhanoğlu & Gizir, 2019) was applied. Exploratory Factor Analysis (EFA) and then Confirmatory Factor Analysis (CFA) were conducted to test the construct validity of the scale. EFA found that the Turkish form of the scale explained 66.75% of the variance when the three-factor structure in the original scale was preserved. The three factors were named as "peer support", "family support" and "instructor support" respectively. The fit values obtained from CFA also revealed that the form has an acceptable level of structural validity. In the correlation analyses, significant positive relationships were found between the SSUS and University Adjustment Scale. In conclusion, the analyses showed that the Turkish version of the scale can be used as a valid and reliable measurement tool.

Atıf/Citation: Vural Yılmaz, D. ve Vural Yüzbaşı, D. (2025). Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik Ve Güvenirlik Analizi. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35, 1, 1-12

Sorumlu yazar/Corresponding author: Devrim VURAL YILMAZ, devrimvural@sdu.edu.tr

1. Giriş

Üniversite hayatı, öğrencilerin geleceğine büyük ölçüde yön veren ve kendine özgü zorlukları da içeren önemli bir dönemdir (Clinciu, 2013). Üniversite öğrencileri genç yetişkinlik dönemlerinde değişim ve keşifle karakterize edilen kritik geçişler yaşarlar ve bu dönemde yaptıkları seçimler kalıcı sonuçlar doğurabilir (Arnett, 2000). Üniversite, akademik eğitimin yanı sıra gençlerin yeni deneyimler geliştirdiği ve sosyal ağlarını genişlettiği bir değişim dönemidir. Ergenlikten genç yetişkinliğe geçişi kapsayan bu dönem kişinin kendi yaşamını yönetme fırsatına sahip olduğu ve daha bağımsız roller üstlendiği bir aşama olarak birçok sorunu da beraberinde getirir (Lenz, 2001). Üniversite yaşamı öğrencilerin ailelerinden ayrı kaldığı, bağımsız karar almaya başladığı, günlük yaşamlarını yönetmek zorunda olduğu ve finansal sorunlar gibi zorluklarla karşılaştığı bir süreçtir (Andrews ve Wilding, 2004). Bu nedenle birçok öğrenci için üniversite hayatı, yaşam tarzının, sosyal çevresinin ve ilişkilerinin değiştiği stresli bir süreç haline gelebilmektedir (Steptoe, Tsuda, Tanaka ve Wardle, 2007).

Akademik, sosyal ve finansal stres faktörleri öğrencilerin üniversite hayatına uyumunu ve yaşam kalitelerini büyük ölçüde etkilemektedir. Üniversite öğrencileri nispeten sınırlı sosyal deneyimleri nedeniyle, genellikle daha düşük öz bilince ve psikolojik dayanıklılığa sahiptir, bu nedenle psikolojik sorunlara karşı daha savunmasızdırlar (Bask ve Salmela-Aro, 2013). Öğrencilerin bu döneme daha rahat uyum sağlamalarında ve duygusal tükenmelerini azaltmada sosyal desteğin önemli bir rolü bulunmaktadır. Sosyal destek, üniversite öğrencileri için en önemli koruyucu faktörlerden biri olarak görülmektedir (Tao, Dong, Pratt, Hunsberger, ve Pancer, 2000). Nitekim araştırmalar sosyal desteğin stresli yaşam olaylarına karşı bir tampon görevi gördüğünü göstermektedir (Dollete, Steese, Phillips ve Matthews, 2004). Sosyal destek, üniversite öğrencilerine güvenlik ve yeterlilik duygusu sağlayarak zorluklarla daha verimli bir şekilde başa çıkmalarına yardımcı olmaktadır. Daha güçlü sosyal desteğe sahip olanlar, destekleyici bir ağa dâhil olarak üniversiteye sosyal olarak daha fazla entegre olmakta ve daha iyi konumlanmaktadır (Sarason, Sarason ve Pierce, 1990).

Sosyal destek, bir bireyin çevresinden aldığı veya var olduğunu algıladığı saygı, ilgi ve yardım gibi sosyal ve psikolojik kaynakları ifade etmektedir (Lin, 1986). Sosyal destek “güvenebileceğimiz, bizi önemsediklerini, değer verdiklerini ve sevdiklerini hissettiren insanların varlığı veya ulaşılabilirliği” olarak tanımlanabilir (Sarason, Sarason ve Pierce, 1983: 127). Barrera (1986: 413) sosyal desteğin genel bir kavram olarak kullanılmasından çok bağlama göre değerlendirilmesi gerektiğini savunmakta ve üç farklı sosyal destek kategorisi tanımlamaktadır: sosyal bütünleşme (social embeddedness), eyleme geçirilen destek (enacted support) ve algılanan sosyal destek (perceived social support). Sosyal bütünleşme, bireylerin sosyal çevrelerindeki önemli diğer kişilerle olan bağlantıların odaklanmaktadır. Eyleme geçirilen destek başkalarının bir kişiye yardım ederken gerçekleştirdikleri eylemleri ifade etmektedir. Algılanan sosyal destek ise başkalarıyla güvenli bir şekilde bağlantıda olmanın bilişsel değerlendirmesi olarak görülmektedir (Barrera, 1986: 415-417). Algılanan sosyal destek, sosyal desteğin en yaygın kullanılan ölçütlerinden biridir. Algılanan sosyal destek, bir kişinin başkalarından (örneğin arkadaşlarından ve ailesinden) destek alabileceğine dair algısıdır ve hem destekleyici davranışı sağlayan bireyle olan ilişkini hem de çevresel bağlamı kapsar (Hobfoll ve Vaux, 1993). Eğitim ortamlarında ise sosyal destek veren gruplar genellikle öğretmenler, akranlar ve ebeveynlerdir.

Sosyal desteğin etkisine ilişkin farklı grupları ve değişkenleri içeren birçok araştırma bulunmaktadır. Ancak üniversite yaşamının kendine özgü sorunları vardır ve gelişimsel geçiş sürecinin benzersiz bir aşamasını temsil etmektedir (Robotham, 2008). Bu nedenle, ruh sağlığını ve yaşam kalitesini koruyan sosyal destek kaynaklarının belirlenmesi, üniversite öğrencilerinin duygusal, sosyal ve akademik uyumu için çok önemlidir (Alsubaie, Stain, Webster ve Wadman, 2019). Üniversite öğrencilerinde sosyal destek üzerine yapılan araştırmalar, sosyal desteğin birçok farklı değişkenle ilişkisini incelemektedir. Örneğin bazı araştırmalar sosyal destek ile yalnızlık duygusu arasındaki ilişkiyi ele almaktadır (Bernardon, Babb, Hakim-Larson ve Gragg, 2011; Duru, 2007; Elkin, 2017; Sayın, 2018; Yılmaz, Yılmaz ve Karaca, 2008). Sosyal desteğin öğrencilerin iyi oluş durumlarına etkisini araştıran çok sayıda çalışma da bulunmaktadır (Aydın ve Kahraman, 2017; Awang, Kutty ve Ahmad, 2014; Brannan, Biswas-Diener, Mohr, Mortavazi ve Stein, 2013; Iraz, Arıbaş ve Özşahin, 2021; Kaya, Çenesiz ve Aynas, 2019; Saygın, 2008). Araştırmalar üniversiteye geçiş gibi stresli durumları veya yaşam olaylarını konuşabilecek birilerinin olmasının stresi azalttığını ve öğrencinin sağlığına olumlu katkıda bulunduğunu göstermektedir (Alsubaie ve diğerleri, 2019; Barry, Hudley, Kelly ve Cho, 2009; Çetinkaya ve Korkmaz, 2019; Friedlander, Reid, Shupak, Cribbie, 2007; Kiyama, Harper, Ramos, Aguayo,

Page, Riester, 2015; Museus, 2014; Talwar, Kumaraswamy ve Ar, 2013; Yamaç, 2009). Sosyal desteğin psikolojik dayanıklılık açısından önemli sonuçları olduğu da görülmektedir (Aydın ve Egemberdiyava, 2018; Eker, Taş ve Anlı, 2020; Gün, 2021; Güngörmüş, Okanlı, Kocabeyoğlu, 2015; Terzi, 2008). Son yıllarda internet kullanımı ve bağımlılığıyla sosyal destek ilişkisini araştıran çalışmaların sayısı da artmaktadır (Baş, Soysal ve Aysan, 2016; Bilgin ve Taş, 2018; Karasu, 2017; Kavaklı ve Yalçın, 2020; Oktan, 2015; Yıldız ve Koçak, 2020; Yılmaz, 2022). Sosyal destek ile ilgili araştırmaların önemli bir kısmı da üniversite yaşamına uyumu konu almaktadır ve üniversite öğrencilerinde sosyal destek ve uyum davranışı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir (Bender, Osch, Slegers ve Ye, 2019; Özabacı, 2023; Friendler ve diğerleri, 2007; Kang ve Cho, 2018; Maqbool, Mahmood, Zaidi, Ajid, Javaid ve Mazhar, 2021; Oliveira, Soarez, Monterio ve Hernandez, 2020; Omar, 2020; Paramo, Martinez, Tinejero ve Rodriguez, 2014; Rahat, 2014; San ve Guo, 2023; Srivastava ve Barmola, 2012; Turkpour ve Mehdinezhad, 2016; Wang, Chen, Zhao ve Xu, 2006; Yusoff, 2012).

Yukarıda bazı örnekleri verilen birçok araştırma üniversite öğrencileri açısından sosyal desteğin önemini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, üniversitelerde öğrencilerin uyum sürecini güçlendirmek, terk oranlarını azaltmak ve başarıyı arttırmak için sosyal destekle ilgili çalışmalara ciddi bir ihtiyaç vardır. Öğrencilere uygun destek sistemlerini sunabilmek için her bir öğrencinin hangi alanlarda desteğe ihtiyaç duyabileceğinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu tespitler yapılırken üniversite yaşamının kendine özgü koşulları da göz önüne alınmalıdır. Ancak üniversite öğrencilerinde sosyal destekle ilgili çalışmalar, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (MSPSS), Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (PSSS) gibi genelleştirilmiş sosyal destek ölçümlemleri kullanmakta ve üniversite ortamında bulunan durumsal faktörleri dikkate almamaktadır. Bu nedenle kullanılan sosyal destek ölçeğinin üniversite öğrencisi olma deneyimini tam olarak yansıtmaması mümkün olmamaktadır. Örneğin MSPSS, “arkadaşlarım bana gerçekten yardım etmeye çalışıyor” ve “sorunlarım hakkında ailemle konuşabiliyorum” gibi geniş ifadeler kullanarak arkadaşlardan, aileden ve önemli kişilerden gelen desteği araştırmaktadır. Dolayısıyla bir üniversite öğrencisinin akademik deneyimi veya öğretim elemanlarıyla ilişkisi gibi doğrudan üniversiteye yönelik faktörleri içermemektedir (Blizzard, 2020: 29).

Bu eksiklikten yola çıkan Heather M. Blizzard (2020), lisans öğrencileri için algılanan sosyal desteği ölçmek amacıyla Social Support Among Undergraduate Students (SSUS) ölçeğini geliştirmiştir. Ölçek geliştirme sürecinde araştırmacı öncelikle sosyal desteği üniversite deneyimiyle doğrudan ilişkili olarak algılanan duygusal, finansal ve akademik destek olarak tanımlamıştır. Daha sonra literatür araştırmasından elde edilen bulgular çerçevesinde ölçeğin yapısı tasarlanmıştır. Öncelikle literatürde tartışılan destek kaynaklarında bir ortaklık olduğu görülmüştür ve aile, arkadaş ve öğretim elemanları olmak üzere üç temel destek kaynağı belirlenmiştir. Bu çerçevede ölçek “aile desteği”, “öğretim elemanlarının desteği” ve “arkadaş desteği” olmak üzere üç faktörden oluşmaktadır. Daha sonra öğrencilerin sosyal destekle ilgili temel gereksinimleri göz önüne alınmıştır. Bu bağlamda ortaya çıkan genel eğilim, öğrencilerin hayatlarında genellikle üniversitedeki deneyimlerini anlayan, üniversite sisteminde yollarını bulmalarına yardım edebilecek, üniversiteyi finanse etmelerine katkı sağlayabilecek, akademik çalışmalarında onlara destek olabilecek ve duygusal durumlarını düzeltmelerine yardımcı olabilecek birilerinin önemini göstermektedir. Bu nedenle ölçek maddeleri, öğrencilerin bu alanlarda destek alıp almadıklarını belirleyecek şekilde oluşturulmuştur. İlk faktör olan aile desteği, aile üyelerinden gelen sosyal desteği ölçmek için geliştirilen 11 maddeden oluşmaktadır. Maddeler öğrencinin ailesinde üniversite yaşamıyla ilgili olarak konuşabileceği, kendisine duygusal destek veren, cesaretlendiren, başarılarından gurur duyan, gerektiğinde finansal destek isteyebileceği bireylerin var olup olmadığını kapsamaktadır. İkinci faktör olan öğretim elemanlarının desteği 10 maddeden oluşmaktadır. Bu kapsamda kendisiyle ilgilenen, akademik çalışmalarında yol gösteren, duygusal olarak destek veren öğretim elemanlarının olup olmadığı sorulmaktadır. Arkadaş desteği faktörü ise arkadaşlardan ve sınıf arkadaşlarından alınan sosyal desteği ölçmek için geliştirilen 11 maddeden oluşmaktadır. Bu boyutta öğrencinin üniversitede yaşadıklarıyla ve sorunlarıyla ilgili paylaşımda bulunabileceği arkadaşlarının olup olmadığı sorulmaktadır.

Bu çalışmada Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği'nin (Blizzard, 2020) Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlilik analizlerinin yapılması amaçlanmıştır. Ölçeğin, alan yazında yer alan sosyal destek ölçeklerinden önemli ölçüde ayrıştığı görülmektedir. Dolayısıyla, bu ölçeğin Türkçeye uyarlanmasının alan yazına önemli bir katkı sunacağı öngörülmektedir. Ölçeğin Türkçeye kazandırılmasının, üniversite öğrencilerinde sosyal

destek kavramını farklı bir perspektif ile ele alınabilmesi ve farklı disiplinler tarafından kullanılabilir olması açısından önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir.

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında demografik bilgi formu, Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği (Blizzard, 2020) ve Üniversite Uyum Ölçeğinden (Sevinç Tuhanoğlu ve Gizir, 2019) oluşan veri toplama seti uygulanmıştır. Demografik Bilgi Formu: Katılımcıların cinsiyet, sınıf, fakülte, anne-baba eğitim düzeyine yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği (Social Support among Undergraduate Students-SSUS): Bu çalışma kapsamında Türkçeye uyarlaması yapılan ölçektir. Ölçek Blizzard (2020) tarafından üniversite öğrencilerinin arkadaşlarından, ailelerinden ve öğretim elemanlarından algıladıkları sosyal desteği belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek arkadaş desteği, aile desteği, öğretim elemanlarının desteği olmak üzere 3 faktör ve 32 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5'li Likert tipi (1 = kesinlikle katılmıyorum ve 5 = kesinlikle katılıyorum) değerlendirme gerektirmektedir. Ölçek geliştirme çalışmasında elde edilen doğrulayıcı faktör analizi uyum değerleri $\chi^2(374) = 833.77$, $p < .001$; RMSEA = 0.069, CFI = 0.911, AIC = 955.77 şeklinde raporlanmıştır.

Üniversite Uyum Ölçeği: Üniversite Uyum Ölçeği, Sevinç Tuhanoğlu ve Gizir (2019) tarafından üniversite öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek 45 madde ve 4 faktörden oluşmaktadır. Ölçekte "1 = bana hiç uygun değil" ile "7 = bana tamamen uygun" arasında olmak üzere 7'li Likert tipi değerlendirme yapılmaktadır. Ölçekten alınan puanların artması, uyum düzeyinin artmasına işaret etmektedir. Ölçeğe ilişkin doğrulayıcı faktör analizi değerleri $X^2/sd = 1.91$, RMSEA = .047, SRMR = .051, GFI = .92, AGFI = .90, CFI = .98, NFI = .95, NNFI = .97, IFI = .98 ve RFI = .94 olarak bildirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık katsayıları akademik uyum için .92, sosyal uyum için .88, kişisel-duygusal uyum için .91, kurumsal uyum için .89 ve toplam ölçek puanı için .94 olarak bildirilmiştir. Mevcut çalışmada iç tutarlık katsayıları tüm ölçek için .95 ve akademik uyum için .93, sosyal uyum için .93, kişisel-duygusal uyum için .92 ve kurumsal uyum için .91 olarak hesaplanmıştır.

2.2. Katılımcılar

Mevcut araştırmanın örneklemini 362 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları ($Ort. = 19.52$, $SS = 1.29$). 17 ile 24 arasında değişmektedir. Örneklemin %25.7'sini erkek ($N = 93$), %74.3'ünü ise kadın ($N = 269$) bireylerdir. Katılımcılar ilişkin diğer özellikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

	N	%
Öğrenim gördüğü fakülte		
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	174	48.1
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	78	21.5
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi	35	9.7
Eğitim Fakültesi	18	5.0
Hukuk Fakültesi	12	3.3
İletişim Fakültesi	11	3.0
Mimarlık Fakültesi	11	3.0
Diğer fakülteler	23	6.4
Sınıf düzeyi		
1. sınıf	181	50.0
2. sınıf	106	29.3
3. sınıf	65	18.0
4. sınıf	10	2.8
Anne eğitim düzeyi		
Okula gitmeyen	16	4.4

İlkokul mezunu	113	31.2
Ortaokul mezunu	84	23.2
Lise mezunu	102	28.2
Yüksekokul mezunu	11	3.0
Üniversite mezunu	35	9.7
Doktora mezunu	1	.3
Baba eğitim düzeyi		
Okula gitmeyen	6	1.7
İlkokul mezunu	68	18.8
Ortaokul mezunu	76	21.0
Lise mezunu	113	31.2
Yüksekokul mezunu	16	4.4
Üniversite mezunu	77	21.3
Doktora mezunu	3	.8
Okula gitmeyen	3	.8
Aile gelir düzeyi		
Düşük gelir	46	12.7
Orta gelir	298	82.3
Yüksek gelir	18	5.0

2.3. İşlem

Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışması kapsamında öncelikle ölçeği geliştiren araştırmacıdan ve Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan (Tarih:05.03.2024 Karar No: 44) gerekli izinler alınmıştır. Ardından iki çevirmen tarafından orijinal ölçek çeviri ve tekrar çeviri yöntemiyle Türkçeye çevrilmiştir. Türkçeye çevrilen ölçek, içerik uyumu ve kültürel uyum açısından alanlarında uzman iki akademisyen tarafından değerlendirilmiştir. Uzmanlar tarafından yapılan değerlendirmenin ardından ölçeğe son şekli verilmiştir. Çalışma kapsamında katılımcılara çevrimiçi platform aracılığıyla ulaşılmış ve ölçekler çevrimiçi uygulanmıştır. Üniversite öğrencileri öncelikle çalışmanın kapsamı, amacı ve etik hakları konularında bilgilendirilmiş ve ardından çalışmaya gönüllü katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu sunulmuştur. Katılımcıların ölçek doldurma süreçleri her bir katılımcı için ortalama 15 dakika sürmüştür.

2.4. Analiz

Ölçeğin Türkçe formunun faktör yapısını incelemek amacıyla Açıklayıcı (Exploratory) Faktör Analizi yapılmıştır. Bu süreçte teknik olarak Temel Bileşenler Analizi kullanılmıştır. Analiz öncesinde Kaiser-Meyer-Olkin Testi ve Barlett küresellik testi yapılarak gerekli gerekli varsayımların test edilmiştir. Ardından elde edilen faktör yapısının doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı (Conformitory) Faktör Analizi yürütülmüştür. Model uyumunun değerlendirilmesinde alan yazında belirtilen uyum indeksleri dikkate alınmıştır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012, s. 271-272). Ayrıca t-test aracılığıyla her bir madde için %27' lik alt-üst grup karşılaştırmaları gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin ve ölçekte yer alan faktörlerin güvenilirliği iç tutarlılık (cronbach alpha) analizleri ile incelenmiştir. Ölçüt bağımlı geçerliğin değerlendirilmesi için ise korelasyon analizleri yürütülmüştür. Doğrulayıcı faktör analizinde LISREL.8.80 programından, diğer tüm analizlerde ise SPSS.22 paket programından faydalanılmıştır.

3. Bulgular

Temel analizlere geçilmeden önce araştırma değişkenlerine ilişkin verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla basıklık-çarpıklık değerleri incelenmiştir. Tüm puanlara ait değerlerin -2 ile 2 aralığında değiştiği gözlemlenmiştir. Dolayısıyla verinin normal dağıldığına ilişkin varsayımın karşılandığı belirlenmiş ve analizlere geçilmiştir.

Ölçeğin Türkçe formunun faktör yapısını keşfetmek amacıyla açıklayıcı faktör analizi yürütülmüştür. Öncelikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Testi yapılarak açıklayıcı faktör analizinin temel varsayımlarını test edilmiştir. KMO değeri .94 olarak tespit edilmiştir. Barlett küresellik testi ki kare değerinin $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu ($\chi^2 (496) = 10127.72$) bulunmuştur. Elde edilen bu değerler veri setinin

açımlayıcı faktör analizi için uygunluğuna işaret etmektedir. Açımlayıcı faktör analizi sürecinde faktörleşme tekniği olarak Temel Bileşenler Analizi, döndürme tekniği olarak ise Varimax döndürme kullanılmıştır. İlk yapılan faktör analizinde özdeğeri 1’den büyük olan değerlerin faktör olarak belirlenmesi sağlanmıştır. Bu analizde verinin 4 faktörde toplandığı ancak son faktörün özdeğerinin 1.005 olduğu ve varyansın yalnızca %3.14’ünü açıkladığı tespit edilmiştir. 4. faktörün değerlerinin düşük çıkması ve orijinal ölçeğe paralel bir yapının belirlenip belirlenemeyeceğinin tespiti amacıyla ikinci bir faktör analizi yürütülerek faktör sayısının 3 olarak hesaplanması istenmiştir. Yapılan analizler 3 faktörden oluşan ölçeğin toplam varyansın %66,75’ini açıkladığını göstermektedir. Maddelerin faktör yük değerlerine bakıldığında ise tüm maddelerin .645 ile .896 arasında değerler aldığı gözlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, orijinal ölçeğe paralel olarak birinci faktörün 11 maddeden oluştuğu ve varyansın %39.09’ünü açıkladığı görülmüştür. Bu faktöre “arkadaş desteği” ismi verilmiştir. Varyansın %18.16’sını açıklayan ve “aile desteği” olarak isimlendirilen ikinci faktörün de 11 maddeden oluştuğu tespit edilmiştir. Üçüncü faktör ise “öğretim elemanlarının desteği” olarak isimlendirilmiştir ve bu faktörün varyansın %9.50’sini açıklayan 10 maddeden meydana geldiği görülmüştür. Ölçekte yer alan maddeler %27’lik alt-üst grup karşılaştırmaları ile incelenmiştir ve tüm maddelerin ortalama puanları arasındaki farklılıkların $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi ve madde analizinden elde edilen sonuçlar detaylarıyla Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğine İlişkin Açımlayıcı Faktör Analizi ve Madde Analizleri

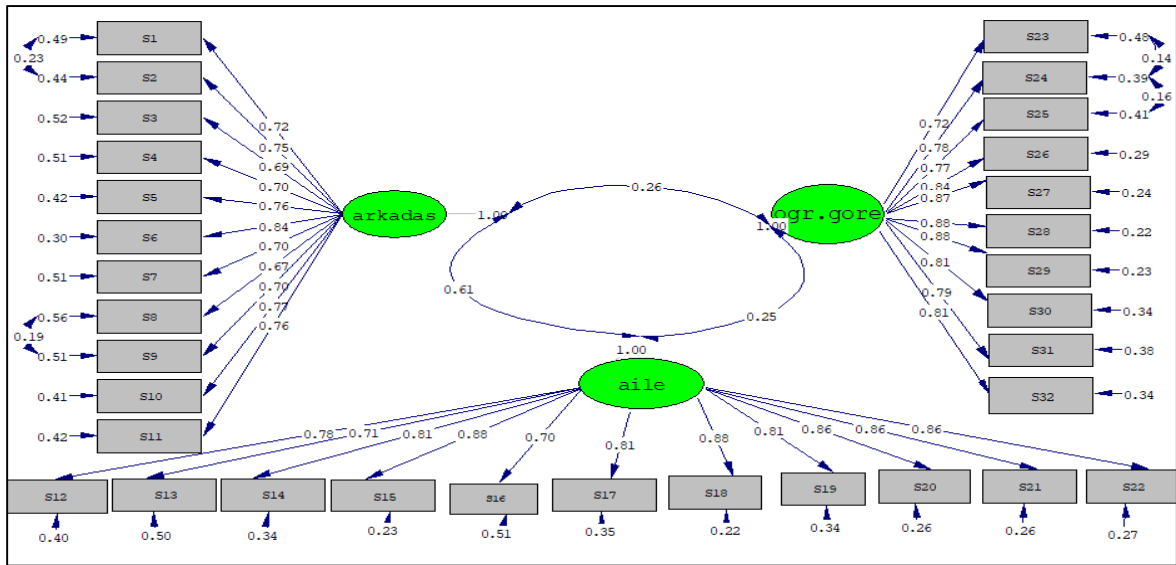
Maddeler	Ort.	SS	Faktörler			%27’ lik alt-üst grup karşılaştırmaları				
			1	2	3	Grup	Ort.	SS	sd	t
Madde 1	4.07	.89	.207	.014	.747	Alt grup	3.54	1.06	194	-9.242*
						Üst grup	4.66	.57		
Madde 2	4.16	.85	.265	.047	.745	Alt grup	3.64	1.08	194	-8.350*
						Üst grup	4.68	.60		
Madde 3	4.13	.89	.181	.072	.706	Alt grup	3.56	1.13	194	-9.016*
						Üst grup	4.68	.49		
Madde 4	3.99	.87	.312	.147	.645	Alt grup	3.37	1.01	194	-9.917*
						Üst grup	4.54	.59		
Madde 5	4.02	.90	.213	.043	.759	Alt grup	3.43	1.03	194	-8.677*
						Üst grup	4.58	.82		
Madde 6	4.12	.85	.254	.050	.809	Alt grup	3.54	1.03	194	-9.242*
						Üst grup	4.66	.62		
Madde 7	3.87	.92	.155	.177	.699	Alt grup	3.22	1.04	194	-10.880*
						Üst grup	4.55	.61		
Madde 8	4.03	1.03	.118	.150	.702	Alt grup	3.36	1.25	194	-8.658*
						Üst grup	4.61	.70		
Madde 9	3.84	1.04	.202	.116	.706	Alt grup	3.14	1.24	194	-8.223*
						Üst grup	4.40	.86		
Madde 10	3.77	.99	.294	.186	.711	Alt grup	2.98	1.13	194	-11.180*
						Üst grup	4.45	.64		
Madde 11	4.05	.97	.306	.070	.715	Alt grup	3.37	1.18	194	-8.682*
						Üst grup	4.60	.77		
Madde 12	4.12	.98	.743	.110	.291	Alt grup	3.39	1.17	194	-11.999*
						Üst grup	4.87	.34		
Madde 13	3.80	1.22	.688	.168	.242	Alt grup	2.70	1.27	194	-13.078*
						Üst grup	4.64	.74		
Madde 14	4.25	.97	.741	.085	.377	Alt grup	3.46	1.31	194	-10.302*
						Üst grup	4.87	.34		
Madde 15	4.05	1.01	.862	.164	.195	Alt grup	3.17	1.21	194	-12.429*
						Üst grup	4.80	.45		
Madde 16	4.10	1.02	.690	.095	.208	Alt grup	3.36	1.20	194	-9.328*
						Üst grup	4.66	.69		
Madde 17	3.94	1.19	.831	.149	.112	Alt grup	2.97	1.28	194	-11.563*
						Üst grup	4.67	.70		
Madde 18	4.36	.90	.849	.021	.276	Alt grup	3.63	1.27	194	-9.582*
						Üst grup	4.90	.30		
Madde 19	4.34	.85	.757	.095	.296	Alt grup	3.69	1.11	194	-10.546*
						Üst grup	4.92	.31		
Madde 20	4.33	.87	.818	.080	.282	Alt grup	3.64	1.08	194	-11.491*
						Üst grup	4.93	.26		

Madde 21	4.28	.92	.841	.040	.233	Alt grup	3.61	1.13	194	-10.212*
						Üst grup	4.86	.43		
Madde 22	4.03	1.07	.848	.113	.185	Alt grup	3.13	1.31	194	-11.320*
						Üst grup	4.73	.49		
Madde 23	3.34	1.11	.146	.744	.225	Alt grup	2.45	1.05	194	-12.522*
						Üst grup	4.08	.75		
Madde 24	3.27	1.13	.130	.805	.181	Alt grup	2.22	.96	194	-14.588*
						Üst grup	4.06	.80		
Madde 25	3.29	1.16	.220	.791	.123	Alt grup	2.23	.99	194	-14.730*
						Üst grup	4.12	.79		
Madde 26	3.26	1.10	.128	.838	.142	Alt grup	2.37	1.04	194	-12.914*
						Üst grup	4.03	.74		
Madde 27	3.15	1.15	.077	.872	.051	Alt grup	2.35	1.09	194	-11.383*
						Üst grup	3.97	.89		
Madde 28	2.93	1.16	.041	.896	-.001	Alt grup	2.20	1.12	194	-10.242*
						Üst grup	3.72	.95		
Madde 29	2.91	1.17	.052	.874	.079	Alt grup	2.16	1.02	194	-10.958*
						Üst grup	3.72	.97		
Madde 30	3.25	1.15	.095	.817	.110	Alt grup	2.46	1.11	194	-11.439*
						Üst grup	4.07	.84		
Madde 31	2.80	1.22	.024	.816	-.044	Alt grup	2.16	1.06	194	-8.624*
						Üst grup	3.51	1.12		
Madde 32	3.24	1.12	.084	.808	.147	Alt grup	2.43	1.05	194	-12.222*
						Üst grup	4.06	.80		

Not: ¹ n = 98; ² n = 98; *p < .001

1. faktör: arkadaş desteği; 2. faktör: aile desteği; 3. faktör: öğretim elemanlarının desteği

Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinin açımlayıcı faktör analizinde gözlemlenen faktör yapısını doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yürütülmüştür (Bkz. Şekil 1). Analiz sürecinde modifikasyon önerileri doğrultusunda aynı faktörde yer alan bazı maddelerin hataları birbirleriyle ilişkilendirilmiştir. Yapılan analizde ki-kare anlamlılık değeri 1644.69; serbestlik derecesi ise 457 olarak bulgulanmıştır ($p = 0.00$). Ki-kare değeri ile serbestlik derecesinin oranının ($\chi^2/sd = 3,59$) ise kabul edilebilir değer olan beşin (5) altında olduğu tespit edilmiştir. Uyum iyiliği değerleri ise CFI = .97, RFI = .95, NFI = .95, GFI = .78, AGFI = .74 ve IFI = .97 olarak belirlenmiştir. Modele ilişkin hata indekslerine bakıldığında ise RMSEA değerinin .085; RMR değerinin .07; SRMR değerinin ise .65 olduğu hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ölçeğin Türkçe formunun kabul edilebilir bir düzeyde yapısal geçerliliğe sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Şekil 1: Standartlaştırılmış Katsayılar ile Path Diyagramı

Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinin faktörleri arasındaki korelasyon katsayıları da hesaplanmıştır. Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği ile arkadaş desteği ($r = .78, p < .01$), aile desteği ($r = .80, p < .01$) ve öğretim elemanlarının desteği ($r = .71, p < .01$) faktörleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte alt faktörlerin de birbirleri ile anlamlı düzeyde ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir. Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinin dış kriter geçerliğinin değerlendirilmesi amacıyla ise toplam ölçek puanı ve alt faktörleri ile Üniversite Uyum Ölçeği arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Korelasyon analizlerinde, Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt faktörlerinden elde edilen puanlar ile Üniversiteye Uyum Ölçeği ve tüm alt faktörleri arasında pozitif yönde ve anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 3).

Tablo 3. Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği ve Üniversite Uyum Ölçeği Arasındaki Korelasyonlar

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği	-								
2. Arkadaş desteği	.78*	-							
3. Aile desteği	.80*	.57*	-						
4. Öğretim elemanlarının desteği	.71*	.27*	.27*	-					
5. Üniversite Uyum Ölçeği	.52*	.38*	.29*	.50*	-				
6. Akademik uyum	.45*	.23*	.23*	.55*	.78*	-			
7. Sosyal uyum	.48*	.50*	.24*	.37*	.80*	.50*	-		
8. Kurumsal uyum	.39*	.25*	.25*	.39*	.83*	.61*	.54*	-	
9. Kişisel uyum	.25*	.14*	.17*	.24*	.67*	.33*	.34*	.46*	-

* $p < .01$

Son olarak Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği'nin ve alt faktörlerinin iç tutarlık güvenirliğinin tespit edilmesi amacıyla Cronbach alfa değerleri incelenmiştir. Ölçeğin bütününe ilişkin iç tutarlık katsayısı .95 olarak bulunmuştur. Alt boyutlara ilişkin katsayılar ise arkadaş desteği için .93; aile desteği ve öğretim elemanlarının desteği faktörleri için .95 olarak hesaplanmıştır.

4. Tartışma

Bu çalışmanın temel amacı Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeğinin Türkçeye çevrilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesidir. Söz konusu ölçeğin, ülkemiz alan yazınında yer alan diğer sosyal destek ölçeklerinden önemli ölçüde farklılaştığı görülmektedir. Nitekim ölçekte yer alan maddeler üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına özgü belirli durumlar (örn. üniversitedeki deneyimlerle başa çıkma, üniversite sistemini keşfetme, üniversite yaşamını finanse etme, akademik çalışmalar, duygusal durumlarını düzenleme) kapsamında sunulabilecek destekleri içermektedir. Bu bağlamda ölçek “aile desteği”, “öğretim elemanlarının desteği” ve “arkadaş desteği” olmak üzere üç kaynaktan elde edilebilecek destekleri içermektedir. Ölçeğin Türkçe formunun psikometrik özellikleri açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, %27'lik alt-üst grup karşılaştırmaları, korelasyon analizleri ve iç tutarlılık Cronbach alfa katsayı hesaplamaları aracılığıyla incelenmiştir.

Açıklayıcı faktör analizi sürecinde orijinal ölçekte yer alan 32 madde ve üç faktörlü yapı korunduğunda, ölçeğin Türkçe formunun varyansın %66,75'ini açıkladığı görülmüştür. Ölçekte yer alan ilk faktör “arkadaş desteği”; ikinci faktör “aile desteği” ve üçüncü faktör “öğretim elemanlarının desteği” olarak isimlendirilmiştir. Türkçe formunda elde edilen madde faktör yüklerinin de orijinal ölçek ile paralellik gösterdiği bulunmuştur. Ölçeğin Türkçe formunun üç faktörlü yapısını doğrulamak amacıyla yürütülen doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen uyum değerleri de formun kabul edilebilir düzeyde yapısal geçerliliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca ölçekte bulunan maddeler %27'lik alt-üst grup karşılaştırmaları ile incelenmiştir. T-test analizleri tüm maddelerin ortalama puanları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte ölçeğin tamamı ile alt faktörleri arasında da anlamlı düzeyde pozitif ilişkiler tespit edilmiştir. Tüm bu bulgular ölçeğin yapısının orijinal ölçekle paralellik gösterdiğini ve yapısal geçerliliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.

Ölçeğin dış kriter geçerliğinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen korelasyon analizleri de Üniversite Öğrencileri Sosyal Destek Ölçeği ve Üniversite Uyum Ölçeği arasında pozitif yönde ve anlamlı ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur. Bulgular, üniversite öğrencilerinin sosyal destek algısı ve alt faktörleri (arkadaş desteği, aile desteği ve öğretim elemanlarının desteği) ile üniversite uyumu toplam puanı ve alt faktörleri

(akademik uyum, sosyal uyum, kurumsal uyum ve kişisel uyum) arasında pozitif yönde ilişkiler olduğunu göstermiştir. Bu bulgular alan yazında yer alan çalışmalar ile paralellik göstermektedir (Bejerano, 2014; Bender ve diğerleri, 2019; Özabacı, 2023; Friendler ve diğerleri, 2007; Kang ve Cho, 2018; Maqbool ve diğerleri, 2021; Oliveira ve diğerleri, 2020; Omar, 2020; Paramo ve diğerleri, 2014; Rahat, 2014; San ve Guo, 2023; Srivastava ve Barmola, 2012; Turkpour ve Mehdinezhad, 2016; Wang ve diğerleri., 2006; Yusoff, 2012). Ölçeğin iç tutarlılık cronbach alfa değerine bakıldığında ise hem tüm ölçeğin hem de alt faktörlerinin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla ölçeğin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencileri özelinde sosyal desteği ölçmek üzere Türkçeye uyarlanan ölçeğin konuyla ilgili akademik çalışmalarda üniversitelerin kendine özgü yönlerini içeren bir ölçüm aracı olarak kullanılması öngörülmektedir. Diğer yandan üniversitelerin farklı öğrenci gruplarının ihtiyaçlarını anlayabilmesi, eksik oldukları sosyal destek alanlarını tespit edebilmesi açısından da fayda sağlaması beklenmektedir. Bu bağlamda üniversiteler öğretim elemanlarının öğrencilerle olan ilişkisi hakkında bilgi sahibi olarak destek konusunda daha bilinçli adımlar atabilecektir. Aynı şekilde öğrenciler arasında akran desteğinin geliştirilmesine yönelik programların ve faaliyetlerin planlanması mümkündür.

Kaynaklar

- Alsubaie, M. M., Stain, H. J., Webster, L. A. D., & Wadman, R. (2019). The role of sources of social support on depression and quality of life for university students. *International Journal of Adolescence and Youth*, 24(4), 484-496. Erişim adresi <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02673843.2019.1568887>.
- Andrews, B., & Wilding, J. M. (2004). The relation of depression and anxiety to life-stress and achievement in students. *British Journal of Psychology*, 95(4), 509-521.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>
- Awang, M. M., Kutty, F. M., & Ahmad, A. R. (2014). Perceived social support and well being: First-year student experience in university. *International Education Studies*, 7(13), 261-270. DOI: 10.5539/ies.v7n13p261
- Aydın, A., Kahraman, N., & Hiçdurmaz, D. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin algılanan sosyal destek ve psikolojik iyi olma düzeylerinin belirlenmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 8(1), 40-47. <https://doi.org/10.33716/bmedj.1239124>
- Aydın, M., & Egemberdiyeva, A. (2018). Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlık düzeylerinin incelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(1), 37-53. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/496083>
- Barrera Jr, M. (1986). Distinctions between social support concepts, measures, and models. *American Journal of Community Psychology*, 14(4), 413-445.
- Barry, L. M., Hudley, C., Kelly, M., & Cho, S. (2009). Differences in self-reported disclosure of college experiences by first-generation college student status. *Adolescence*, 44(173), 55-68. Erişim adresi <https://www.proquest.com/openview/7ad5dfe85b9b7c03ca6373d78ba80740/1?pq-origsite=gscholar&cbl=41539>
- Bask, M., & Salmela-Aro, K. (2013). Burned out to drop out: Exploring the relationship between school burnout and school dropout. *European Journal of Psychology of Education*, 28, 511-528. <https://doi.org/10.1007/s10212-012-0126-5>
- Baş, A. U., Soysal, F., & Aysan, F. (2016). Üniversite öğrencilerinde problemli internet kullanımının psikolojik iyi-oluş ve sosyal destek ile ilişkisi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1035-1046. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/206384>
- Bender, M., van Osch, Y., Slegers, W., & Ye, M. (2019). Social support benefits psychological adjustment of international students: Evidence from a meta-analysis. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 50(7), 827-847. <https://doi.org/10.1177/002202211986115>
- Bernardon, S., Babb, K. A., Hakim-Larson, J., & Gragg, M. (2011). Loneliness, attachment, and the perception and use of social support in university students. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue Canadienne des Sciences du Comportement*, 43(1), 40-51. DOI: 10.1037/a0021199.
- Bilgin, O., & Taş, İ. (2018). Effects of perceived social support and psychological resilience on social media addiction among university students. *Universal Journal of Educational Research*, 6(4), 751-758. DOI: 10.13189/ujer.2018.060418
- Blizzard, H. M. (2020). Social support among undergraduate students: measure development and validation

- [Doktora tezi]. Erişim adresi University of Denver ProQuest Dissertation & Theses, 2020. 28088059.
- Brannan, D., Biswas-Diener, R., Mohr, C. D., Mortazavi, S., & Stein, N. (2013). Friends and family: A cross-cultural investigation of social support and subjective well-being among college students. *The Journal of Positive Psychology*, 8(1), 65-75. <https://doi.org/10.1080/17439760.2012.743573>
- Clinciu, A. I. (2013). Adaptation and stress for the first year university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 78, 718-722. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.04.382>
- Çetinkaya, F. F. & Korkmaz, f. (2019). Algılanan sosyal destek ile stres düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20(1), 91-103. Erişim adresi <http://esjournal.cumhuriyet.edu.tr/pub/issue/45599/441325>
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. & Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları* (2. baskı). Pegem Akademi.
- Dollete, M., Steese, S., Phillips, W., & Matthews, G. (2004). Understanding girls' circle as an intervention on perceived social support, body image, self-efficacy, locus of control and self-esteem. *The Journal of Psychology*, 90(2), 204-215. Erişim adresi <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16689441/>
- Duru, E. (2008). Yalnızlığı yordamada sosyal destek ve sosyal bağlılığın rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(61), 15-24. Erişim adersi <https://gcris.pau.edu.tr/bitstream/11499/6974/1/17e2284e-37fe-42a2-9d82-ae164247abc8.pdf>
- Eker, H., Taş, İ., & Anlı, G. (2020). Üniversite öğrencilerinde psikolojik sağlamlık ile yaşamın anlamı ve algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(39), 1182-1199. <https://doi.org/10.46928/iticusbe.786008>
- Elkin, N. (2017). Sağlık bilimleri yüksekokulu öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık durumlarının değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 89-96. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/351991>
- Erzen, E., & Ozabaci, N. (2023). Effects of personality traits, social support and self-efficacy on predicting university adjustment. *Journal of Education*, 203(2), 353-366. <https://doi.org/10.1177/0022057421102505>
- Friedlander, L. J., Reid, G. J., Shupak, N., & Cribbie, R. (2007). Social support, self-esteem, and stress as predictors of adjustment to university among first-year undergraduates. *Journal of College Student Development*, 48(3), 259-274.
- Gün, S. (2021). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık, yaşam becerileri ve algılanan sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Güngörmüş, K., Okanlı, A., & Kocabeyoğlu, T. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve etkileyen faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 6(1), 9-14.
- Hobfoll, S. E., & Vaux, A. (1993). Social support: Social resources and social context. L. Goldberger & S. Breznitz (Ed.), *Handbook of stress: Theoretical and clinical aspects* içinde (s. 685–705) Free Press.
- Iraz, R., Arıbaş, A. N., & Özşahin, F. (2021). Algılanan sosyal destek ve psikolojik iyi oluş ilişkisi: üniversite öğrencileri örneği. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 363-376. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1742063>
- Kang, K. A., & Cho, H. Y. (2018). Mediating effect of social support on the relationship between self-efficacy and adjustment to university life. *Journal of the Korea Academia-Industrial Cooperation Society*, 19(3), 210-218.
- Karasu, F. (2017). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 372-386. <https://doi.org/10.31834/kilissbd.345142>
- Kavaklı, M., & Yalçın, S. B. (2019). İnternet bağımlılığı ve algılanan stres ilişkisinin algılanan sosyal destek açısından incelenmesi. *Bağımlılık Dergisi*, 20(4), 175-184. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bagimli/issue/48203/606498>
- Kaya, Z., Çenesiz, G.Z. & Aynas, S. (2019). Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek algıları ile psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumlarının incelenmesi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi örneği. *Electronic Journal of Social Sciences*, 18(70), 518-537. <https://doi.org/10.17755/esosder.416882>
- Kiyama, J., Harper, C., Ramos, D., Aguayo, D., Page, L., & Riester, K. (2015). Parent and family engagement in higher education. *ASHE Higher Education Report*, 41(6), 1-94. doi: 10.1002/aehe.20024
- Lenz, B. (2001). The transition from adolescence to young adulthood: a theoretical perspective. *The Journal of School Nursing*, 17(6), 300-306. DOI: 10.1177/10598405010170060401
- Lin, N. (1986). Conceptualizing social support. ,N. Lin, A. Dean, & W. M. Ensel (Ed.). *Social support, life events, and depression* (s. 17–30). Orlando, FL: Academic.

- Maqbool, H., Mahmood, D. K., Zaidi, S. M. I. H., Ajid, A., Javaid, Z. K., & Mazhar, R. (2021). The predictive role of social support in social adjustment and academic achievement among university students. *Psychology and Education*, 58(5), 2745-2753. Erişim adresi <http://psychologyandeducation.net/pae/index.php/pae/article/view/5846>
- Museus, S. D., Yi, V., & Saelue, N., (2017). The impact of culturally engaging campus environments on sense of belonging. *The Review of Higher Education*, 40(2), 187-215, doi: 10.1353/rhe.2017.0001
- Oliveira N. S. C., Soares, A. B., Monteiro, M. C., & Hernandez, J. A. E. (2020). Satisfaction with social support and adaptation to the university: psychometric properties. *Trends in Psychology*, 28(2), 197-212. <https://doi.org/10.9788/s43076-019-00009-y>
- Omar, R. M. (2020). *The impact of social support, coping strategies, and interpersonal orientation on students' adaptation to university: Transition theory as a framework* [Yayımlanmamış doktora tezi] .Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van. Erişim adresi <https://www.researchgate.net/publication/346632599>
- Paramo, M. F., Martínez, Z., Tinajero, C., & Rodríguez, M. S. (2014). The impact of perceived social support in first-year Spanish college students' adjustment. *Journal of International Scientific Publications*, 12, 289-300. Erişim adresi <https://www.scientific-publications.net/en/article/1000502/>
- Rahat, E. (2014). *Benlik kurgusu, sosyal destek, başa çıkma stilleri ve yılmazlığın üniversite yaşamına uyumu yordama güçlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Robotham, D. (2008). Stress among higher education students: Towards a research agenda. *Higher Education*, 56, 735-746. <https://doi.org/10.1007/s10734-008-9137-1>
- San, C. K., & Guo, H. (2023). Institutional support, social support, and academic performance: Mediating role of academic adaptation. *European Journal of Psychology of Education*, 38(4), 1659-1675.
- Sarason, B. R., Sarason, I. G., & Pierce, G. R. (1990). Social support: The sense of acceptance and the role of relationships. B. R. Sarason, I. G. Sarason, & G. R. Pierce (Ed.), *Social support: An interactional view* içinde (s. 97-128). Willey & Sons.
- Saygın, Y. (2008). *Üniversite öğrencilerinin sosyal destek, benlik saygısı ve öznel iyi oluş düzeylerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Sayın, C. (2018). *Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ile yalnızlık ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Srivastava, S. K., & Barmola, K. C. (2012). Social support and adjustment of students. *Social Science International*, 28(2), 303-317. Erişim adresi <https://www.researchgate.net/publication/333774609>
- Steptoe, A., Tsuda, A., Tanaka, Y., & Wardle, J. (2007). Depressive symptoms, socio-economic background, sense of control, and cultural factors in university students from 23 countries. *International Journal of Behavioral Medicine*, 14(2), 97-107.
- Talwar, P., Kumaraswamy, N., & AR, M. F. (2013). Perceived social support, stress and gender differences among university students: A cross sectional study. *Malaysian Journal of Psychiatry*, 22(2), 42-49.
- Tao, S., Dong, Q., Pratt, M. W., Hunsberger, B., & Pancer, S. M. (2000). Social support: Relations to coping and adjustment during the transition to university in the People's Republic of China. *Journal of Adolescent Research*, 15(1), 123-144. <https://doi.org/10.1177/0743558400151007>
- Terzi, Ş. (2008). Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişki. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 3(29), 1-11. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tpdrd/issue/21449/229847>
- Tuhanioglu, S. S. & Gizir, C. A. (2020). Üniversite uyum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlilik çalışmaları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 1-20. <https://doi.org/10.9779/pauefd.547409>
- Turkpoor, A., & Mehdinezhad, V. (2016). Social and academic support and adaptation to college: exploring the relationships between indicators' college students. *International Education Studies*, 9(12), 53-60. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1121504.pdf>
- Wang, A., Chen, L., Zhao, B., & Xu, Y. (2006). First-year students' psychological and behavior adaptation to college: the role of coping strategies and social support. *Online Submission*, 3(5), 51-57. Erişim adresi <https://eric.ed.gov/?id=ED497417>
- Yamaç, Ö. (2009). *Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ile stresle başa çıkma stilleri arasındaki ilişki*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yıldız, E., & Koçak, O. (2020). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ve algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 1102-1126.

<https://doi.org/10.33417/tsh.681389>

Yılmaz, E. A. (2022). Üniversite öğrencilerinin pandemi döneminde sosyal medya kullanımları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişki: Konya ili örneği. *Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(26), 171-189. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2153890>

Yılmaz, E., Yılmaz, E., & Karaca, F. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Journal of General Medicine/Genel Tıp Dergisi*, 18(2), 71-79. Erişim adresi <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/83426/>

Yusoff, Y. M. (2012). Self-efficacy, perceived social support, and psychological adjustment in international undergraduate students in a public higher education institution in Malaysia. *Journal of Studies in International Education*, 16(4), 353-371. <https://doi.org/10.1177/1028315311408914>

Etik, Beyan ve Açıklamalar

1. Etik Kurul izni ile ilgili;

☒ Bu çalışmanın yazar/yazarları Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 05.03.2024 tarih 146 sayı ve 44 karar ile etik kurul izin belgesi almış olduklarını beyan etmektedir.

2. Bu çalışmanın yazar/yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedir.

3. Bu çalışmanın yazar/yazarları kullanmış oldukları resim, şekil, fotoğraf ve benzeri belgelerin kullanımında tüm sorumlulukları kabul etmektedir.

4. Bu çalışmanın benzerlik raporu bulunmaktadır.
